

Právo kupujúceho odstúpiť od zmluvy v prípade väd tovaru alebo dokladov [2]

Stanovisko [oficiálny text]

Komentár

1. Úvod
2. Vnútroštátne právne úpravy
3. História vzniku
4. Výklad
 - A) Všeobecné otázky
 - aa) Ustanovenia zmluvy
 - bb) Účel na ktorý bol tovar kúpený
 - cc) Možnosť opravy alebo výmeny tovaru
 - dd) Zvýšené náklady alebo ťažkosti
 - B) Vadné doklady
 - aa) Sprievodné doklady
 - bb) Dokumentárna kúpa
 - C) Obchod so surovinami
 - D) Právo kupujúceho pozastaviť plnenie

Príloha: Prehľad prípadov

Forma citácie: CISG-AC Stanovisko č. 5, Právo kupujúceho odstúpiť od zmluvy v prípade väd tovaru alebo dokladov, 07.05.2005, Badenweiler (Nemecko). Spravodajca: profesorka Dr. Ingeborg Schwenzer, LL.M., profesorka súkromného práva, University of Basel

*Slovenský preklad: JUDr. Juraj Kotrusz, tvorca databázy CISG Slovakia – www.cisg.sk
Preklad do slovenského jazyka bol vytvorený so súhlasom CISG Advisory Council. Použitie prekladu je viazané na predchádzajúci súhlas jeho autora. Jediným autentickým znením stanoviska je anglické znenie.*

Prijaté CISG-AC jednomyseľne na deviatom zasadnutí vo Philadelphii. Reprodukcia stanoviska je povolená.

JAN RAMBERG *predseda*

ERIC E. BERGSTEN, MICHAEL JOACHIM BONELL, ALEJANDRO M. GARRO,
ROY M. GOODE, SERGEI N. LEBEDEV, PILAR PERALES VISCASILLAS, PETER
SCHLECHTRIEM, INGEBORG SCHWENZER, HIROO SONO, CLAUDE WITZ,
členovia

LOUKAS A. MISTELIS, *sekretár*

Stanovisko

Článok 49 CISG

(1) Kupujúci môže odstúpiť od zmluvy:

(a) ak predávajúci nesplnením niektorej svojej povinnosti zo zmluvy alebo z tohto Dohovoru porušil zmluvu podstatným spôsobom, alebo

(b)[...]

1. Pri určovaní, či dodaním vadného tovaru došlo k porušeniu zmluvy podstatným spôsobom, ktorý zakladá právo kupujúceho odstúpiť od zmluvy podľa čl. 49 ods. 1 písm. a) CISG, je potrebné prihliadať na ustanovenia zmluvy.
2. Ak zmluva nedefinuje podstatné porušenie zmluvy, je potrebné prihliadať najmä na účel, pre ktorý bol tovar kúpený.
3. Nedošlo k podstatnému porušeniu zmluvy v prípade, ak vady môže odstrániť buď predávajúci alebo kupujúci bez spôsobenia neprimeraných ťažkostí kupujúcemu alebo omeškania nezlučiteľného s dôrazom, ktorý bol kladený na včasné plnenie zmluvy.
4. Dodatočné náklady alebo ťažkosti vzniknuté z odstúpenia od zmluvy nemajú vplyv na to, či došlo k podstatnému porušeniu zmluvy.
5. Otázka odstúpenia od zmluvy v prípade vadných sprievodných dokladov, ako sú poistka, certifikáty atď. musí byť posúdená s prihliadnutím na kritériá uvedené v bodoch 1 až 4.
6. V prípade dokumentárnej kúpy nedôjde k podstatnému porušeniu zmluvy v prípade, ak predávajúci dokáže odstrániť vady dokumentov v súlade s dôrazom, ktorý bol kladený na včasné plnenie zmluvy.
7. V prípade obchodu so surovinami vo všeobecnosti dôjde k podstatnému porušeniu zmluvy v prípade, ak nedošlo včas k dodaniu dokumentov bez väd.
8. Ak vady tovaru nespôsobujú podstatné porušenie zmluvy, kupujúci má zachované právo pozastaviť platenie kúpnej ceny a neprevziať plnenie, ak je to primerané s prihliadnutím na všetky okolnosti.

Komentár [3]

1. Úvod

1.1 Pravidlá pre odstúpenie od zmluvy v dôsledku väd tovaru musia rešpektovať tri odlišné záujmy:[4] Kupujúci má záujem na nízkych nárokoch na odstúpenie, kým predávajúci má záujem na vysokých nárokoch na odstúpenie. Je tiež potrebné brať do úvahy ekonomické faktory ako náklady a nebezpečenstvo škody pri preprave a skladovaní. Tieto protichodné záujmy je potrebné vzájomne vyvážiť.

1.2 Medzi jednotlivými vnútroštátnymi právnymi poriadkami boli veľké rozdiely v otázke posúdenia okolností, za ktorých môže kupujúci odstúpiť od zmluvy v prípade väd tovaru alebo dokladov. Čl. 49 ods. 1 písm. a) CISG uvádza, že je možné odstúpiť od zmluvy „ak predávajúci nesplnením niektorej svojej povinnosti zo zmluvy alebo z tohto Dohovoru porušil zmluvu podstatným spôsobom.“ Podľa čl. 25 CISG je porušenie zmluvy podstatné „ak spôsobuje takú ujmu druhej strane [kupujúcemu], že ju v značnej miere zbavuje toho, čo táto strana je oprávnená očakávať podľa zmluvy, ibaže strana porušujúca zmluvu [predávajúci]

nepredvídala také dôsledky a ani rozumná osoba v tom istom postavení by ich nepredvídala za tých istých okolností.“

1.3 Pohľad do judikatúry naznačuje, že výklad pojmu podstatné porušenie zmluvy v prípade vadného tovaru sa značne líši dokonca aj v rámci národných súdov a rozhodcovských súdov patriacich do jedného právneho systému.

1.4 Osobitné problémy vznikajú vo vzťahu k vadným dokladom a hlavne v prípade obchodu so surovinami. Medzinárodná obchodná komora vytvorila na tento účel osobitné pravidlá. Incoterms 2000 [5] obsahujú podrobné pravidlá upravujúce povinnosť predávajúceho dodať doklady, [6] a tomu zodpovedajúcu povinnosť kupujúceho prevziať ich.[7] Tieto pravidlá sú vo veľkej miere včleňované do medzinárodných zmlúv.[8]

2. Vnútroštátne právne poriadky

2.1 Právne poriadky patriace do kontinentálneho právneho systému vychádzajú z rímskeho práva, ktoré v prípade väd tovaru v rámci kúpnej zmluvy poskytovalo kupujúcemu právo požadovať zníženie kúpnej ceny (*action quanti minoris*) alebo odstúpiť [9] od zmluvy (*actio redhibitoria*). [10] Moderné právne úpravy ako nemecký Zákon o modernizácii záväzkového práva [11], škandinávsky Zákon o kúpe [12] alebo holandský Občiansky zákonník [13] vychádzajú z CISG a uplatňujú v prípade odstúpenia od zmluvy koncepciu podstatného porušenia zmluvy alebo obdobné koncepcie. Rovnaký postup bol použitý pri iných medzinárodných unifikovaných predpisoch, ako sú Zásady UNIDROIT [14] a Princípy európskeho zmluvného práva. [15]

2.2 Na rozdiel od toho je právna úprava kúpnej zmluvy v systéme common law postavená na zásade, že kupujúci môže odstúpiť od zmluvy (ukončiť zmluvu) len v prípade, ak sú vady dostatočne závažné. [16] Toto obmedzenie sa však vzťahuje len na prijatý tovar [17], čím „prijatie“ a odmietnutie prijatia získavajú kľúčovú úlohu. Pred prijatím tovaru sa aplikuje takzvané „pravidlo perfektného stavu“ [18], ktoré dáva kupujúcemu možnosť odmietnuť tovar, ak v akomkoľvek ohľade nie je v súlade so zmluvou. Toto pravidlo však bolo v priebehu posledných desaťročí niekoľkokrát oklieštené. Z toho dôvodu aj s. 15A Zákona o kúpe tovaru, vložený Zákon o kúpe a dodávke tovaru z roku 1994, uvádza, že ak kupujúci nevystupuje ako spotrebiteľ, nesúlad so zmluvou nemôže byť považovaný za porušenie zmluvy v prípade, ak bol nesúlad natoľko drobný, že by bolo neprimerané, ak by kupujúci odmietol tovar. Aj americké súdy obmedzil účinok pravidla perfektného stavu tým, že aplikovali pravidlo dobrej viery [19], najmä v prípadoch oprávneného a efektívneho odstránenia väd kupujúcim [20] v splade s § 2-508 UCC. [21]

3. História vzniku

3.1. Základná koncepcia podstatného porušenia zmluvy bola vyjadrená už v čl. 10 ULIS [21] a nebola nijako spochybňovaná počas prípravy textu CISG. Jej cieľom bolo zabrániť, aby bol vracaný aj tovar, ktorý nie je úplne v súlade so zmluvou alebo má drobné vady, nakoľko by to viedlo k neprimeraným finančným ujám.

3.2. Hoci samotná koncepcia podstatného porušenia zmluvy nebolo predmetom diskusie, podmienky pre takéto podstatné porušenie a povinnosť formálne odstúpiť od zmluvy boli sporné až do Viedenskej konferencie. Nakoniec bolo dohodnuté, že závažnosť porušenia zmluvy má byť posúdená s prihliadnutím na záujmy príjemcu plnenia, ktoré boli zrejme a vyplývali zo zmluvy. [23] V prípade odstúpenia od zmluvy sa CISG zjavne odkláňa od

ULIS. Podľa čl. 44 ods. 2 ULIS, kupujúci môže stanoviť dodatočnú lehotu na odstránenie väd tovaru v prípadoch, keď vady tovaru alebo omeškanie s dodaním tovaru nezakladá podstatné porušenie zmluvy podľa čl. 43 ULIS. Márne uplynutie tejto „*Nachfrist*“ automaticky umožňovalo kupujúcemu odstúpiť od zmluvy, a to bez ohľadu na závažnosť pôvodného porušenia zmluvy. Čl. 49 ods. 1 písm. b) CISG na rozdiel od toho obmedzuje možnosť kupujúceho poskytnúť dodatočnú lehotu len na prípady omeškania s dodaním tovaru, čím vylučuje z tohto režimu prípady dodania vadného tovaru.[24] Rovnako aj v prípade CISG je však pri posudzovaní existencie podstatného porušenia zmluvy potrebné prihliadať na dôraz, aký kladie zmluva na včasné dodanie tovaru. [25]

3.3 História vzniku CISG dokazuje, že v ňom neexistuje ekvivalent pravidla perfektného stavu známeho v anglo-americkom práve. Hoci formulácia článku 86 [26] môže niekoho zmiatť, CISG neposkytuje kupujúcemu všeobecné oprávnenie odmietnuť prijať tovar v prípade akejkolvek vady. [27] Naopak, CISG obmedzuje toto právo na konkrétne prípady: čl. 52 CISG umožňuje kupujúcemu odmietnuť dodávku tovaru v prípade, ak dodá tovar pred určenou dobou alebo ak dodá väčšie množstvo tovaru, než je ustanovené v zmluve. V iných prípadoch porušenia zmluvy je možné odstúpiť len vtedy, ak ide o podstatné porušenie zmluvy.

4. Všeobecný komentár k článkom 38, 39, 40 a 44

a) Všeobecné otázky

4.1. Podstatné porušenie zmluvy oprávňujúce kupujúceho odstúpiť od zmluvy alebo žiadať náhradný tovar je postavené na predpoklade, že vada tovaru má pre kupujúceho podstatný význam. Pri zvažovaní možnosti odstúpiť od zmluvy je potrebné posúdiť, či od kupujúceho možno požadovať, aby si ponechal tovar a bol kompenzovaný prostredníctvom náhrady škody alebo znížením kúpnej ceny. Závažnosť škody spôsobenej kupujúcemu môže byť zistená skúmaním ustanovení zmluvy, skúmaním účelu, na ktorý bol tovar kúpený a nakoniec skúmaním, či je možné odstrániť vady tovaru. V každom prípade je potrebné prihliadať na časové hľadisko.

aa) Ustanovenia zmluvy

4.2. Je v prvom rade právom zmluvných strán stanoviť, čo považujú za základ celej zmluvy.[28] To, či je určité ustanovenie základom celej zmluvy, bude závisieť od jej výkladu v súlade s čl. 8 CISG. Súdy pri takomto výklade považovali porušenie zmluvy za podstatné vtedy, ak išlo o porušenie ustanovenia, v ktorom sa zmluvné strany výslovne dohodli na určitých základných charakteristikách tovaru, ako je nesladenie jablkového koncentráту[29], hrúbka hliníkových rúr [30] alebo geneticky nemodifikované sójové proteíny[31]. V takomto prípade nemá predávajúci možnosť dovoľávať sa toho, že nemohol predvídať ujmu spôsobenú kupujúcemu v prípade, ak tovar nezodpovedá takejto výslovnej špecifikácii.

bb) Účel na ktorý bol tovar kúpený

4.3. Ak zmluva samotná neuvádza čo sa považuje za jej podstatné porušenie, jednou zo základných otázok je na aký účel bol tovar kúpený. Ak kupujúci plánuje použiť tovar pre vlastné účely, napríklad stroje pre výrobu, glóbusy pre reklamné účely[32], kompresory pre použitie v rámci vzduchotechniky[33], zvyčajne nebude rozhodujúce, či ich môže ďalej predať napríklad za zníženú cenu. Skôr bude dôležité, či je tovar vhodný pre potreby

kupujúceho - na účel, na ktorý ho kúpil. Je však potrebné tiež skúmať, či kupujúci nemôže využiť tovar na iný účel bez toho, aby vynaložil neprimerané dodatočné náklady[34]. Ak sa kupujúci zaoberá aj predajom tovaru, je potrebné brať do úvahy aj možnosť ďalšieho predaja tovaru. K podstatnému porušeniu zmluvy dôjde v prípade, ak tovar nie je vôbec možné ďalej predať, napr. ak potraviny nie sú v súlade so zdravotníckymi predpismi[35]. Ak aj vady tovaru neznemožňujú ďalší predaj tovaru, neznamená to samo osebe, že nemôže v tomto prípade ísť o podstatné porušenie zmluvy. Vtedy je potrebné skúmať, či od konkrétneho kupujúceho možno požadovať vykonanie ďalšieho predaja s ohľadom na jeho podnikateľské aktivity[36]. U veľkoobchodníka s lepším prístupom na trhy súvisiace s predmetným tovarom je tento predpoklad vyšší, než v prípade maloobchodníka. Od maloobchodníka nemožno požadovať, aby predal tovar s vadami za zníženú cenu, ak by tým mohol poškodiť svoje dobré meno[37]. Tieto otázky je potrebné posudzovať s ohľadom na cieľovú skupinu zákazníkov u konkrétneho maloobchodníka.[38] Vo všetkých uvedených prípadoch je tiež potrebné prihliadať na možnosti predávajúceho zabezpečiť využitie tovaru, teda vyvážiť možnosti a záujmy kupujúceho a predávajúceho.

cc) Možnosť opravy alebo výmeny tovaru

4.4. Hoci objektívna povaha vady je vždy nevyhnutnou podmienkou pre existenciu podstatného porušenia zmluvy, nie vždy bude na takéto podstatné porušenie postačovať. V prípade, ak môže byť vada tovaru predávajúcim odstránená – napr. opravou tovaru [39] alebo dodaním náhradného alebo chýbajúceho tovaru [40] bez toho, aby tým spôsobil kupujúcemu neprimerané náklady alebo ťažkosti, nedôjde tým k podstatnému porušeniu zmluvy.[41] Je pritom potrebné prihliadať na účel, pre ktorý si kupujúci tovar zadovážil. Ak je včasné dodanie tovaru bez väd podstatnou črtou zmluvy, oprava alebo dodanie náhradného tovaru zvyčajne spôsobia neprimerané omeškanie.[42] Pri posudzovaní takejto neprimeranosti je potrebné aplikovať rovnaké kritériá ako v prípade omeškania s dodaním tovaru, teda či prekročenie stanovenej doby – buď konkrétneho dátumu, alebo konca určitej lehoty – zakladá podstatné porušenie zmluvy.[43] Ak predávajúci neodstráni vadu[44], vôbec nereaguje alebo ak vada nie je odstránená ani po niekoľkých pokusoch v primeranej lehote[45], takisto došlo k podstatnému porušeniu zmluvy.[46]

4.5 Ak má v konkrétnom prípade kupujúci lepšiu možnosť zabezpečiť opravu tovaru sám alebo prostredníctvom tretej osoby, dokúpiť chýbajúce súčiastky[47] alebo – v prípade chýbajúceho tovaru – dokúpiť chýbajúce množstvo tovaru, je povinný tak urobiť a nemôže v tomto prípade odstúpiť od zmluvy pre podstatné porušenie zmluvy.

dd) Zvýšené náklady alebo ťažkosti v dôsledku odstúpenia od zmluvy

4.6 Je otázne, či skutočnosť, že tovar sa naďalej nachádza v priestoroch predávajúceho - napr. v prípade dodávky podľa EXW alebo ak kupujúci objaví vady tovaru ešte pred jeho naložením – alebo ak sú uložené v sklade, má vplyv na podstatné porušenie zmluvy z dôvodu, že tovar nemusí byť dopravovaný naspäť k predávajúcemu v prípade odstúpenia od zmluvy. Princíp predchádzania vzniku neprimeraných finančných nákladov za prepravu tovaru môže byť podporným faktorom pri určovaní podmienok pre odstúpenie od zmluvy. Ak však aj predávajúci nemusí zabezpečiť prepravu tovaru späť, môžu mu vzniknúť náklady za skladovanie tovaru, ktoré môžu dokonca prevyšovať prepravné náklady. [48] Navyše aj v prípadoch, keď už tovar bol kupujúcim odvezený, nie je nevyhnutné, aby bol dopravený späť k predávajúcemu. Ten môže dať pokyn na jeho dodanie priamo novému kupujúcemu, ktorého zabezpečil, alebo predať tovar z miesta, na ktorom sa práve nachádza. Naskytá sa

preto možnosť posudzovať pri odstúpení od zmluvy náklady predávajúceho spôsobené odstúpením od zmluvy bez ohľadu na to, kde sa tovar nachádza. Táto možnosť však môže viesť k nepredvídaným následkom.

b) Vadné doklady

4.7 V prvom rade je potrebné rozlišovať dve situácie: Po prvé, je veľa dokumentov, ktoré sú zvyčajne spojené s kúpnu zmluvou, napr. poisťka tovaru, certifikáty pôvodu, certifikáty o inšpekcii, colné vyhlásenia, atď. Po druhé, kúpna zmluva môže vyžadovať odovzdanie dokumentov preukazujúcich vlastnícke právo, napr. nákladného listu. Ďalšie doklady, ako sú skladiskový list alebo ich zodpovedajúce elektronické ekvivalenty môžu byť taktiež vyžadované.

aa) Sprievodné doklady

4.8 V prípade sprievodných dokladov je otázku, či môže kupujúci odstúpiť od zmluvy, potrebné riešiť v súlade so všeobecnými pravidlami uvedenými v Dohovore pre posúdenie podstatného porušenia zmluvy. [49]

4.9 Ak odovzdané doklady nezodpovedajú charakteristike uvedenej v zmluve, je potrebné považovať tento stav za vadu v kvalite. V prvom rade je rozhodujúce, či vadné doklady obmedzujú využívanie tovaru kupujúcim na účely, na ktoré plánoval, napr. na ďalší predaj. Ak obmedzujú toto využitie, závažnosť vady závisí od toho, či kupujúci môže použiť tovar v primeranom miere aj bez vadných dokladov a ak neobmedzujú toto využitie, či je možné odstrániť včas ich vady buď predávajúcim alebo kupujúcim. [50]

4.10 Prípady chýbajúcich sprievodných dokladov je potrebné posudzovať ako vadu v kvantite tovaru, a nie ako obdobu nedodania tovaru. To znamená, že aj v tomto prípade je potrebné posudzovať existenciu podstatného porušenia zmluvy podľa okolností konkrétneho prípadu, teda umožniť kupujúcemu odstúpiť od zmluvy len v súlade s čl. 49 ods. 1 CISG. Čl. 49 ods. 1 písm. b) CISG nie je možné na tento prípad aplikovať.

bb) Dokumentárna kúpa

4.11 V súčasnosti väčšina medzinárodných kúpnych zmlúv včleňuje do seba doložky Incoterms od ICC. Množstvo súdov a právnych teoretikov sa už vyjadrilo, že Incoterms sa stali medzinárodnou obchodnou zvyklosťou v súlade s čl. 9 ods. 2 CISG, a preto dopĺňajú ustanovenia Dohovoru.[51] S výnimkou EXW, všetky doložky Incoterms 2000 obsahujú povinnosť predávajúceho odovzdať alebo asistovať kupujúcemu pri získaní konkrétnych dokladov preukazujúcich vlastnícke právo.[52] Všetky takéto zmluvy možno preto nazvať zmluvami o dokumentárnej kúpe.

4.12 Podľa čl. 1 ods. 1 CISG sa Dohovor uplatní na zmluvy o kúpe tovaru. Niet však pochyb, že dokumentárna kúpa tovaru má byť tiež upravená Dohovorom, „hoci niektoré právne poriadky definujú takéto kúpne zmluvy ako kúpu obchodných dokumentov.“ [53] Toto sa dokonca vzťahuje aj na takzvané „reťazové transakcie“, teda opakovaný predaj

a odovzdávanie dokumentov až kým sú konečnému kupujúcemu dokumenty fyzicky odovzdané. [55]

4.13 V prípade zmlúv o dokumentárnej kúpe je základom koncepcia doručenia „perfektných“ dokladov. Preto aj bod 8B každej doložky Incoterms 2000 (okrem EXW) uvádza, že kupujúci musí prevziať prepravné doklady a/alebo iný doklad o dodávke tovaru v súlade s povinnosťou predávajúceho. To znamená, že kupujúci má právo odmietnuť prevzatie vadných dokladov bez ohľadu na to, či dodaný tovar je vadný alebo bez väd. [55]

4.14 Predávajúci však môže odstrániť akúkoľvek vadu v dokladoch. Ak napríklad nákladný list je vadný, pretože uvádza poškodenie tovaru alebo jeho obalu, predávajúci môže doručiť nový nákladný list vzťahujúci sa na iný tovar, ktorý neobsahuje takéto výhrady. Ak nákladný list obsahuje oneskorený dátum naloženia, predávajúci môže kúpiť tovar aktuálne prepravovaný, ktorý bol naložený včas a doručiť kupujúcemu nákladný list k tomuto tovaru. Aj v tomto prípade je však toto riešenie možné len vtedy, ak nespôsobí neprimerané ťažkosti kupujúcemu alebo ak takto spôsobené omeškanie nie je v rozpore s dôrazom, ktorý bol kladený na včasné plnenie. [56]

4.15 Vo väčšine zmlúv o medzinárodnej kúpe tovaru strany uvádzajú, že kúpna cena bude uhradená prostredníctvom dokumentárneho akreditívu vrátane záložného akreditívu. [57] V tomto prípade sa zvyčajne aplikujú UCP 500 [58], a to buď na základe výslovného odkazu, alebo často ako medzinárodná obchodná zvyklosť [59] v rámci čl. 9 ods. 2 CISG. [60]

4.16 Čl. 20 a nasl. UCP 500 podrobne predpisujú za akých podmienok budú dokumenty považované za perfektné a kedy môžu byť odmietnuté. Táto problematika však zahŕňa vzťah medzi predávajúcim a bankou, ktorý nie je predmetom tohto Stanoviska. Je postačujúce uviesť, že platba prostredníctvom dokumentárneho akreditívu sama osebe nemá vplyv na právo kupujúceho odstúpiť od zmluvy v dôsledku väd dokladov.

c) Obchod so surovinami

4.17 V tých sektoroch obchodu so surovinami, kde prevažujú reťazovité obchody a/alebo kde dochádza k výrazným zmenám v cene tovaru [61], musia byť aplikované osobitné štandardy pri určovaní čo zakladá podstatné porušenie zmluvy. V týchto prípadoch včasné dodanie perfektných dokladov, ktoré môžu byť ďalej prevádzané v rámci obchodného styku, je vždy nevyhnutnou náležitosťou takýchto zmlúv. [62] Ak zmluvné strany nevyjadria túto dôležitosť výslovne v zmluve, môže byť odvodená z okolností kúpy ich výkladom podľa čl. 8 ods. 2 a ods. 3 CISG. [63] To znamená, že v prípade obchodu so surovinami v podstate neexistuje možnosť predávajúceho odstrániť vady dokladov. V tejto špecifickej oblasti obchodu je preto riešenie spomínanej situácie rovnaké ako pri aplikácii pravidla perfektného stavu. Avšak posledný kupujúci, ktorý skutočne prevezme tovar, nemôže odstúpiť od zmluvy len z dôvodu vadnosti dokladov.

d) Právo kupujúceho pozastaviť plnenie

4.18 V prípade nedokumentárnej kúpy tovaru, ak vady tovaru nezakladajú podstatné porušenie zmluvy, kupujúci je vo všeobecnosti povinný prevziať tovar, nakoľko v prípade čl. 49 ods. 1 písm. a) neexistuje právo odstúpiť od zmluvy. V takejto situácii je však možné, aby kupujúci popri ostatných právnych nárokoch uplatnil aj právo pozastaviť plnenie. Kupujúci

môže aspoň dočasne odmietnuť platiť kúpnu cenu alebo aj odložiť splnenie povinnosti prevziať tovar dovtedy, kým sa rozhodne pre uplatnenie ďalšieho nároku. [64]

4.19 CISG priznáva právo pozastaviť plnenie vo viacerých ustanoveniach. Čl. 58 CISG vyjadruje princíp „platba oproti tovaru“. Podľa čl. 71 CISG zmluvná strana môže pozastaviť svoje plnenie v prípade, ak je plnenie druhej zmluvnej strany ohrozené. Ďalšie prípady práva pozastaviť plnenie sú uvedené v druhej vete čl. 81 ods. 2 CISG, druhej vete čl. 85 CISG a druhej vete čl. 86 ods. 1 CISG. Väčšia časť odbornej literatúry odvodzuje z týchto ustanovení všeobecný princíp práva pozastaviť plnenie postupom podľa čl. 7 ods. 2 CISG.

4.20 Základným dôsledkom tohto všeobecného princípu je právo kupujúceho pozastaviť platenie kúpnej ceny, avšak len v rozsahu, v akom je tovar vadný a v akom je predpokladaná škoda, ktorá dodaním vadného tovaru vznikne. Ak rozsah vady nemôže byť bez ťažkostí určený, kupujúci má právo pozastaviť zaplatenie celej kúpnej ceny počas primeranej doby, ktorá je nevyhnutná na prezretie tovaru a určenie rozsahu predpokladanej škody.

4.21 Okrem možnosti pozastaviť plnenie kúpnej ceny, všeobecný princíp práva pozastaviť plnenie umožňuje kupujúcemu pozastaviť plnenie povinnosti prevziať tovar v zmysle čl. 53 a 60 CISG na primeraný čas.[66] To však neznamená, že kupujúci nie je povinný fyzicky prevziať tovar a ochraňovať ho v súlade s čl. 86 CISG. Praktický dôsledok práva kupujúceho odmietnuť prevziať tovar je dôležitý len vo vzťahu k prípadu, kedy nebezpečenstvo škody alebo skazy neprešlo na kupujúceho podľa čl. 67 alebo 68 CISG. Nebezpečenstvo škody na tovare v tom prípade prejde na kupujúceho vtedy, keď kupujúci prevezme tovar, čo predpokladá prijatie tovaru kupujúcim vo význame prevzatia dodávky.

POZNÁMKY

1. CISG-AC je súkromnou iniciatívou podporovanou Institute of International Commercial Law pri Pace University School of Law a Centre for Commercial Law Studies, Queen Mary, University of London. Poradná rada Dohovoru o medzinárodnej kúpe tovaru (CISG-AC) má za úlohu podporovať štúdiu Dohovoru OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru (CISG) a presadzovať a pomáhať pri jeho jednotnom výklade.

Pri svojom prvom zasadnutí v Paríži v roku 2001 bol za predsedu CISG-AC zvolený na trojročné obdobie profesor Peter Schlechtriem z Freiburskej univerzity v Nemecku. Dr. Loukas A. Mistelis z Centre for Commercial Law Studies, Queen Mary bol zvolený za sekretára. CISG-AC pozostával z nasledovných členov: Professor Emeritus Eric E. Bergsten, Pace University; Prof. Michael Joachim Bonell, University of Rome La Sapienza; Prof. E. Allan Farnsworth, Columbia University School of Law; Prof. Alejandro M. Garro, Columbia University School of Law; Prof. Sir Roy M. Goode, Oxford; Prof. Sergei N. Lebedev, Maritime Arbitration Commission of the Chamber of Commerce and Industry of the Russian Federation; Prof. Jan Ramberg, Professor of Private Law, University of Stockholm, Faculty of Law; Rector, Graduate School of Law, Riga, Latvia; Prof. Peter Schlechtriem, Freiburg University; Prof. Hiroo Sono, Faculty of Law, Kyushu University; Prof. Claude Witz, Universität des Saarlandes and Strasbourg University. Členovia Rady sú volení Radou. Na zasadnutí v Ríme v júni 2004 CISG-AC zvolilo ďalších členov, Prof. Pilar Perales Viscasillas, Universidad Carlos III de Madrid a Prof. Ingeborg Schwenzer, University of Basel. Na

zasadnutí v Madride v októbri 2004 bol profesor Jan Ramberg zvolený za predsedu CISG-AC na trojročné obdobie.

Pre ďalšie informácie kontaktujte <L.Mistelis@qmul.ac.uk>.

2. Toto stanovisko je odpoveďou na žiadosť predsedu Komisie pre medzinárodnú kúpu v rámci Sekcie medzinárodného práva a praxe Advokátskej komory štátu New York. Otázka doručená CISG Advisory Council znela:

"Za akých okolností môže kupujúci odstúpiť od zmluvy v súlade s článkom 49 CISG v prípade dodania vadného tovaru? Ak sa zmluvné strany neodklonia od ustanovení CISG, ani ich nijako nemodifikujú, aké okolnosti oprávňujú kupujúceho odstúpiť od zmluvy v prípade existencie väd tovaru?"

Toto stanovisko sa sústreďuje na najdôležitejšie otázky vadného plnenia, hlavne otázky väd tovaru a dokladov.

3. Spravodajca ďakuje lic. iur. Benjaminovi K. Leisingerovi za jeho asistenciu pri príprave tohto stanoviska.

4. Cf. SCHLECHTRIEM, Subsequent Performance and Delivery Deadlines -- Avoidance of CISG Sales Contracts Due to Non-conformity of the Goods, v rámci I. Avoiding a Contract on Account of Non-Conformity with Tendered Goods, s. 1 a nasl., online prístupné na <<http://www.cisg-online.ch/cisg/Schlechtriem-PaceInt'ILRev.pdf>>.

5. Pozri ICC- Publication No. 560 ED.

6. Pozri A8 jednotlivých doložíek.

7. Pozri B8 jednotlivých doložíek.

8. Je možné to dosiahnuť najmä výslovným odkazom na ne v zmluve. V poslednom čase sa navyše prejavuje tendencia súdov a predstaviteľov právnej vedy zaraďovať tieto doložky medzi medzinárodné obchodné zvyklosti v zmysle čl. 9 ods. 2 CISG. Pozri WITZ/SALGER/LORENZ/W. Witz, *International Einheitliches Kaufrecht*, Heidelberg 2000, čl. 9 ods. 14; ITALY, *Marc Rich & Co. A.G. v. Iritecna S.p.A.*, Corte d'appello di Genova, 24 marec 1995, CISG-online 315; ARGENTINA, *Elastar Sacifia v. Bettcher Industries, Inc.*, Juzgado Nacional de Primera Instancia en lo Comercial, 20 máj 1991, CISG-online 461; UNITED STATES, *St. Paul Ins. Co. v. Neuromed Med. Sys.*, US District Court (S.D.N.Y.), 26 marec 2002, CISG-online 615; UNITED STATES, *BP International, Ltd. and BP Exploration & Oil, Inc., Plaintiffs-Appellants v. Empresa Estatal Petroleos de Ecuador, et al., Defendants, Empresa Estatal Petroleos de Ecuador and Saybolt, Inc., Defendants-Appellees*, US Court of Appeals (5th Circuit), 11 jún 2003, CISG-online 730. Podrobnejšie: Bridge, *The International Sale of Goods*, Oxford 1999, 2.48 a 2.49; SCHLECHTRIEM/SCHWENZER/Schmidt-Kessel, *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*, 2 vyd., Oxford 2005, čl. 9 ods. 26.

9. Vnútroštátne právne poriadky používajú množstvo odlišných pojmov, napríklad ukončenie, zapudenie, zrušenie, odvolanie alebo odstúpenie. Toto stanovisko ustálene používa pojem

„odstúpenie“, nakoľko zodpovedá terminológii použitej v CISG, *pozri* napr., čl. 49, 75, 76 ods.1 CISG.

10. *Cf.* Nemecko: bývalý § 462 Občianskeho zákonníka (BGB) (účinný do 31. decembra 2001); Francúzsko: čl. 1644 Občianskeho zákonníka; Švajčiarsko: čl. 205 Kódexu záväzkového práva. Ale *pozri* Rakúsko: čl. 932 Občianskeho zákonníka (ABGB), umožňuje odstúpiť od zmluvy len v prípade, ak nie je možná oprava alebo nie je možné tovar vhodne využiť. Pre podrobnosti *pozri* Rabel, *Recht des Warenkaufs*, Volume 2, Tübingen 1958, s. 232 a nasl.

11. SCHULDRECHTSMODERNISIERUNGSGESETZ z 26. Novembra 2001, účinný od 1. Januára 2002, § 323 BGB.

12. *Pozri* článok 39 nórskeho Zákona o kúpe tovaru z 1988 <<http://www.jus.uio.no/lm/norway.sog.act.1988/doc#116>>; článok 39 fínskeho Zákona o kúpe tovaru z 1987 <<http://www.finlex.fi/pdf/saadkaan/E9870355.PDF>>; článok 39 švédskeho Zákona o kúpe tovaru z 1990. Pre podrobnosti *pozri* KJELLAND, *Das neue Recht der nordischen Länder im Vergleich mit dem Wiener Kaufrecht (CISG) und dem deutschen Kaufrecht*, Aachen 2000.

13. *Pozri* čl. 6:265 Burgerlijk Wetboek.

14. *Pozri* článok 7.3.1 Zásad medzinárodných obchodných zmlúv UNIDROIT 2004.

15. *Pozri* článok 4.303 Princípov európskeho zmluvného práva.

16. Podľa anglického práva odstúpenie závisí od toho, či došlo k porušeniu podmienky alebo len porušeniu prísľubu. Pre rozdiel medzi „podmienkou“ a „prísľubom“ *pozri*: *Cehave N.V. v. Bremer Handelsgesellschaft m.b.H. (The Hansa Nord)*, 1 Q.B. 44 (C. A.), 1976; *pozri* tiež čl. 11, čl. 14 a čl. 15A Zákona o kúpe tovaru z 1994. Podľa § 2-608 ods. 1 Uniform Commercial Code (UCC), kupujúci môže odvolať prijatie tovaru ak prijaté množstvo tovaru má také vady, ktoré podstatne znižujú hodnotu tovaru pre kupujúceho a kupujúci tento tovar už prijal. Pre získanie základného prehľadu o pravidlách odstúpenia od zmluvy v systéme common law *pozri* Treitel, *Remedies for Breach of Contract*, Oxford 1988, odseky 259, 260.

17. Podľa anglického práva, v čl. 35 ods. 1 Zákona o kúpe tovaru v znení Zákona o kúpe a dodávke tovaru z roku 1994, sa predpokladá, že kupujúci prijal tovar ak naznačí predávajúcemu, že ho prijal alebo ak mu bol tovar doručený a on podnikne akýkoľvek krok vo vzťahu k tovaru, ktorý je v rozpore s vlastníckym právom predávajúceho. Pre podrobnosti *pozri* Benjamin's Sale of Goods, 6 vyd., London 2002, 12-044 a nasl. V rámci UCC je *prijatie* upravené v § 2-606. K *prijatiu* môže dôjsť tromi spôsobmi: podľa § 2-606 ods. 1 písm. a) UCC, prvou možnosťou je, že kupujúci, po uplynutí primeranej doby na prezretie tovaru oznámi predávajúcemu, že tovar je bez väd alebo že ho preberá napriek jeho vadám. Podľa § 2-606 ods. 1 písm. b) UCC, k *prijatiu* dôjde tiež ak kupujúci neuskutoční odmietnutie tovaru po tom, čo uplynula primeraná doba na prezretie tovaru. Nakoniec, k *prijatiu* dôjde podľa § 2-606 ods. 1 písm. c) UCC aj vtedy, ak "kupujúci podnikne akýkoľvek krok, ktorý je v rozpore s vlastníckym právom predávajúceho." V tomto prípade sú rozhodujúce znalosti kupujúceho a jeho správanie; pre príklady *pozri* WHITE/SUMMERS, *Uniform Commercial Code*, 5 vyd., St. Paul 2000, § 8-2.

18. Pozri § 2-601 písm. a) UCC, čl. 35 Zákona o kúpe tovaru z roku 1994.

19. Pozri § 1-203 UCC. Pozri tiež Treitel, ktorý zdôrazňuje, "takzvané pravidlo perfektného stavu [osobitne uvedené v § 2-601 UCC] na prvý pohľad dáva kupujúcemu široké právomoci zrušiť zmluvu bez ohľadu na závažnosť vady tovaru. Ale tento pojem je nesprávny, nakoľko požiadavka závažnosti vady je opakovane zdôrazňovaná vo viacerých ustanoveniach, na ktoré je potrebné prihliadať pri výklade § 2-601 UCC." Treitel, op. cit. (footnote 16) Section 269. Pre príslušné ustanovenia UCC, pozri ALBERT H. KRITZER, Guide to Practical Applications of the CISG, Deventer/Boston 1990, Suppl. 4 (February 1993), s. 206.

20. Takýmto odstránením väd môže byť dodanie tovaru bez väd ako náhrady za vadný tovar, oprava vadného tovaru alebo aj zníženie kúpnej ceny za účelom odškodnenia kupujúceho. Vo vzťahu k výmene tovaru pozri: *T.W. Oil, Inc. v. Consolidated Edison Co.*, US Court of Appeals (N.Y.), 15 December 1982, 1982 N.Y. LEXIS 3846; DEL DUCA/GUTTMAN/SQUILLANTE, Problems and materials on sales under the Uniform Commercial Code and the Convention on International Sale of Goods, Cincinnati 1993, s. 359; Calamari & Perillo, Contracts, 3 vyd., St. Paul 1988, § 11-20, s. 468. See for repair: *Wilson v. Scampoli*, US Court of Appeals (D.C.), 2 máj 1967, 1967 D.C. App. LEXIS 156. Pre zmenu a zníženie ceny, pozri: WHITE/SUMMERS, op. cit. (poznámka č. 17), § 8-6, s. 338; *Oral-X Corp. v. Farnam Cos., Inc.*, US Court of Appeals (10th Circuit), 26 apríl 1991, 1991 U.S. App. LEXIS 7377.

21. V rámci nedávnej novelizácie UCC prebiehali diskusie na pôde Pracovnej skupiny či je potrebné nahradiť pravidlo perfektného stavu požiadavkou, aby na účely odstúpenia od zmluvy išlo o takú vadu, ktorá „podstatne znižuje hodnotu plnenia pre kupujúceho“, pozri návrh § 2-501 UCC z júla 1996 <<http://www.law.upenn.edu/bll/ulc/ucc2/ucc2sale.pdf>>. Väčšina členov Pracovnej skupiny však odporúčala, aby bolo pravidlo perfektného stavu ponechané ako všeobecné pravidlo, pozri § 2-601 UCC Návrh z roku 2002. Celú diskusiu o tejto otázke pozri: Lawrence, Symposium: The Revision of Article 2 of the Uniform Commercial Code: Appropriate Standards for a Buyer's Refusal to Keep Goods Tendered by a Seller, 35 Wm and Mary L. Rev. 1635, 1637 a nasl. (1994).

22. Jednotný zákon pre medzinárodnú kúpu tovaru, prístupný online na <<http://www.unidroit.org/english/conventions/c-ulis.htm>>.

23. Cf. O.R. s. 295 a nasl., s. 300; SCHLECHTRIEM/SCHWENZER/Schlechtriem, op. cit. (poznámka č. 8), čl. 25 ods. 2.

24. V rámci príprav textu CISG, sa objavilo množstvo pokusov na opätovné zavedenie "časového hľadiska". Pozri O.R., s. 354 a nasl.

25. Cf. SCHLECHTRIEM, op. cit. (poznámka č. 4), s. 6.

26. Čl. 86 ods. 1: " Ak kupujúci dostal tovar a zamýšľa podľa zmluvy alebo podľa tohto Dohovoru uplatniť právo ho odmietnuť, [...]". Čl. 86 ods. 2:" Ak sa kupujúcemu umožní s odoslaným tovarom nakladať v mieste určenia a kupujúci uplatní právo ho odmietnuť, [...]".

27. Pozri O.R., s. 399.

28. Táto koncepcia by mohla predstavovať "podmienku" v zmysle anglickej právnej terminológie. *Pozri* tiež pojem "*Zusicherung*" [uistenie] podľa pôvodných §§ 459 ods. 2, 463 BGB (účinné do 31 decembra 2001) alebo "*dicta et promissa*" [pokyn a prísľub] v rímskom práve, *pozri* Rabel, op. cit. (poznámka č. 10), s. 132 a nasl.

29. *Pozri* NEMECKO, OLG Stuttgart, 12. marec 2001, CISG-online 841.

30. *Pozri* CIETAC (China International Economic and Trade Arbitration Commission), 30 October 1991, CISG-online 842.

31. *Pozri* ŠVAJČIARSKO, Appellationsgericht Basel-Stadt, 22. august 2003, CISG-online 943.

32. *Pozri* NEMECKO, LG München, 27 február 2002, CISG-online 654.

33. *Pozri* USA, *Delchi Carrier, S.p.A. v. Rotorex Corp.*, US Court of Appeals (2nd Circuit), 6 december 1996, CISG-online 140.

34. *Pozri* ICC International Court of Arbitration, 7754 of 1995, CISG-online 843; NEMECKO, OLG Stuttgart, 12 marec 2001, CISG-online 841. Ale *pozri*: NEMECKO, LG München, 27 február 2002, CISG-online 654, glóbusy môžu byť využité na reklamné účely aj v prípade, ak sa nedajú otáčať.

35. *Pozri* NEMECKO, LG Ellwangen, 21 august 1995, CISG-online 279; ICC International Court of Arbitration, 8128 z 1995, CISG-online 526; ŠVAJČIARSKO, Appellationsgericht Basel-Stadt, 22 august 2003, CISG-online 943; NEMECKO, BGH, 2 March 2005, CISG-online 999, v tomto prípade však nedošlo k odstúpeniu, ale súd priznal zníženie kúpnej ceny na nulu. Ale *pozri*: NEMECKO, BGH, 8 marec 1995, CISG-online 144, mušle boli naďalej vhodné na konzumáciu, nakoľko nepredstavovali zdravotné riziko.

36. *Pozri* NEMECKO, OLG Frankfurt a.M., 18 január 1994, CISG-online 123, dôkazné bremeno pre preukázanie skutočnosti, že ďalší predaj nie je možný, zaťažuje kupujúceho; NEMECKO, OLG Stuttgart, 12 marec 2001, CISG-online 841.

37. *Pozri* NEMECKO, LG Landshut, 5 apríl 1995, CISG-online 193, oblečenie; NEMECKO, Hans. OLG Hamburg, 26 november 1999, CISG-online 515, rifle; NEMECKO, OLG Köln, 14 October 2002, CISG-online 709, značkové oblečenie. *pozri* tiež: NEMECKO, OLG Oldenburg, 1 február 1995, CISG-online 253, len obmedzený okruh kupujúcich by kúpil tovar za zľavu 50%.

38. *Pozri* NEMECKO, OLG Köln, 14 October 2002, CISG-online 709, kupujúci značkového oblečenia majú vyššie požiadavky na kvalitu tovaru.

39. *Pozri* ŠVAJČIARSKO, Handelsgericht des Kantons Aargau, 5 november 2002, CISG-online 715.

40. *Pozri* NEMECKO, LG Köln, 16 november 1995, CISG-online 265.

41. *Cf.* SCHLECHTRIEM/SCHWENZER/Schlechtriem, op. cit. (poznámka č. 8), čl. 25 bod 20.

42. Všetky doložky Incoterms 2000 v bode A4 vyžadujú dodanie "v deň dodania alebo v rámci lehoty dodania dohodnutej stranami". Nemecký súd, Hans. OLG Hamburg, 28 február 1997, CISG-online 261, namietal, že doložka C.I.F. musí byť vykladaná ako požiadavka dodania tovaru v presný deň. Ale *pozri*: ICC International Court of Arbitration, 7645 z 1995, CISG-online 844, doložka Incoterms CFR však nešpecifikuje, či požiadavka presného dátumu dodania tovaru predstavuje záväzok zásadného významu v rámci zmluvy.
43. *Pozri* okrem iného, NEMECKO, BGH, 3 apríl 1996, CISG-online 135, BGHZ 132, 290 a nasl.
44. *Pozri* NEMECKO, LG Berlin, 15 september 1994, CISG-online 399.
45. *Pozri* NEMECKO, LG Oldenburg, 6 júl 1994, CISG-online 274; USA, *Delchi Carrier, S.p.A. v. Rotorex Corp.*, US Court of Appeals (2nd Circuit), 6 december 1996, CISG-online 140.
46. Pre prehľad diskusie o dogmatickej rozpornosti vzťahu medzi čl. 49 ods. 1 písm. a) CISG a čl. 48 ods. 1 CISG *pozri*: SCHLECHTRIEM/SCHWENZER/Schlechtriem, op. cit. (poznámka č. 8), čl. 25 bod 20; Fountoulakis, Das Verhältnis von Nacherfüllungsrecht des Verkäufers und Vertragsaufhebungsrecht des Käufers im UN-Kaufrecht, Internationales Handelsrecht (IHR) 2003, s. 160 a nasl.
47. *Pozri* NEMECKO, LG Heidelberg, 3 júl 1992, CISG-online 38.
48. *Pozri* CIETAC (China International Economic and Trade Arbitration Commission), 6 jún 1991, CISG-online 845, náklady na dopravu vo výške \$1,750 a náklady na skladovanie za obdobie troch mesiacov približne \$17,000.
49. *Pozri* GERMANY, BGH, 3 April 1996, CISG-online 135, BGHZ 132, 290 a nasl.
50. *Pozri* napr.: NEMECKO, BGH, 3 apríl 1996, CISG-online 135, BGHZ 132, 290 a nasl. V tomto prípade predávajúci odovzdal vadný certifikát o pôvode a certifikát o zložení. Súd rozhodol, že predávajúci mohol jednoducho získať nový certifikát o pôvode od miestnej Obchodnej komory a certifikát vyhotovený znalcom zabezpečeným kupujúcim bol platným novým certifikátom o zložení.
51. Pre zdroje *pozri* vyššie (poznámka č. 8).
52. *Pozri* ustanovenie A8 jednotlivých doložiek.
53. *Pozri* KOMENTÁR SEKRETARIÁTU, O.R., s. 16, čl. 2 bod 8.
54. *Pozri* širšiu diskusiu o tejto otázke : SCHLECHTRIEM, Interpretation, gap-filling and further development of the UN Sales Convention, na <http://www.cisg-online.ch/cisg/publications.html>, a zodpovedajúce poznámky pod čiarou č. 15-24.
55. *Pozri* predchádzajúcu poznámku, na II.5.c)cc).
56. Pre širšiu diskusiu o tejto otázke, *pozri* vyššie odsek 4.4.

57. Pozri SCHÜTZE, Das Dokumentenakkreditiv im Internationalen Handelsverkehr, 5th ed., Heidelberg 1999, s. 26; tiež pozri: internetovú stránku ICC : http://www.iccwbo.org/home/documentary_credits/documentary_credits.asp.

58. Cf. 1993 Revision, ICC- Publication NO. 500.

59. Pozri pre zoznam štátov a bánk v iných štátoch, ktoré ich uznali: Schütze, op. cit. (poznámka č. 57), Príloha IV, s. 341 a nasl.

60. Pozri WITZ/SALGER/LORENZ/W. Witz, International Einheitliches Kaufrecht, Heidelberg 2000, čl. 60 bod 13, *ibid*, čl. 54 bod 3.

61. Pozri pre poľnohospodárske výrobky: FUHRMANN/GIUCCI, Warenterminbörsen in Deutschland, Working Paper 9603, 2.a., online na: <http://www.uni-otsdam.de/u/makrooekonomie/docs/9603.htm>. Pre železný molybdén: NEMECKO, Hans. OLG Hamburg, 28 február 1997, CISG-online 261: cena bola 9,70 US \$/kg a zmenila sa na 30 US \$/kg. Pre ceny surovín vo všeobecnosti pozri: MATTHIES/TIMM, World Commodity Prices 1999-2000, Association d'Instituts Européens de Conjoncture Economique - Working Group on Commodity Prices, 1999, online prístupné na: <http://www.hwwa.de/Publikationen/Report/1999/Report191.pdf>.

62. Cf. Zásady UNIDROIT 2004, čl. 7.3.1, Oficiálny komentár 3.b.; Bridge, The Sale of Goods, Oxford 1997, s. 155; Poole, Textbook on contract law, 7th ed., Oxford 2004, ods. 7.5.3.2; SCHLECHTRIEM, op. cit. (poznámka 54), na I.1.; Mullis, Termination for Breach of Contract in C.I.F. Contracts Under the Vienna Convention and English Law; Is there a Substantial Difference?, in: LOMNICKA/MORSE (ed.), Contemporary Issues in Commercial Law (essays in honor of Prof. A.G. Guest), London 1997, s. 137-160, na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/mullis.html>.

63. Pozri SCHLECHTRIEM, op. cit. (poznámka 54), na I.1.

64. SCHLECHTRIEM, op. cit. (poznámka 54), na II.5.a).

65. Pozri pre širšiu diskusiu: SCHLECHTRIEM, op. cit. 54, na II.5.; *idem*, Internationales UN-Kaufrecht, 2nd ed., Tübingen 2003, at: 42d, 205 a nasl., 250; STAUDINGER/MAGNUS, Wiener UN-Kaufrecht (CISG), Berlin 2005, čl. 4 bod 74a; W. Witz, Zurückbehaltungsrechte im Internationalen Kauf -- Eine praxisorientierte Analyse zur Durchsetzung des Kaufpreisanspruchs im CISG, in: Schwenger/Hager (eds.), Festschrift für Peter Schlechtriem zum 70. Geburtstag, Tübingen 2003, s. 291, 293 a nasl.; pre súdne rozhodnutia *pozri* tiež NEMECKO, AG Altona, 14 december 2000, CISG-online 692. Otázka nebola vyriešená v NEMECKO, OLG Düsseldorf, 24 apríl 1997, CISG-online 385. Článok 42 Škandinávského zákona o kúpe tovaru (Fínsko, Nórsko a Švédsko) taktiež uvádza výslovne právo pozastaviť plnenie; pre komentár *pozri* RAMBERG, Köplagen, Stockholm 1995, s. 455-459. *Pozri* tiež čl. 7.1.3 Zásad UNIDROIT 2004.

66. Pozri SCHLECHTRIEM, op. cit. (poznámka), na II.5.c)bb).